

Toezichtplan Flora- en faunawet Zuid-Holland

1. INLEIDING

1.1 Doelstelling

Dit toezichtplan is de handleiding voor toezicht en handhaving van Flora - en faunawet (verder Ffwet). De Ffwet biedt bescherming voor in het wild levende dier – en plantensoorten. Deze bescherming draagt bij aan het behoud van de soortenrijkdom en de biodiversiteit. Het doel van het toezichtplan is het bevorderen van een eenduidige uitvoering en afhandeling van inspecties.

1.2 Leeswijzer

In dit toezichtplan wordt ingegaan op een beschrijving van het werkveld en wordt een afbakening gegeven van de van toepassing zijnde wet - en regelgeving. Er wordt aandacht geschonken aan de aspecten die bij de Ffwet in het algemeen een rol spelen en een aantal specifieke aandachtspunten voor het toezicht.

2. WERKVELDBESCHRIJVING

2.1 Werkveld

De Flora - en faunawet (wet van 25 mei 1998) is op 1 april 2002 in werking getreden. Deze wet vervangt de Vogelwet, de Jachtwet, de Wet Bedreigde Uitheimse Diersoorten, de Nuttige dierenwet 1914 en de soortenparagraaf uit de Natuurbeschermingswet. De wet moet een integraal en samenhangend wettelijk kader bieden voor de bescherming van dier - en plantensoorten.

De Ffwet is een raamwet. Het beschermingsregime is zoveel mogelijk in de wet geregeld. Daarnaast is, binnen de kaders en criteria die de wet stelt, een groot aantal regels nader uitgewerkt in algemene maatregelen van bestuur (AMvB) en ministeriele regelingen. Zowel het ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit (thans EZ, Economische Zaken) als de colleges van Gedeputeerde Staten (GS) zijn aangewezen als bevoegd gezag voor de wet. Voor enkele belangrijke onderdelen van de wet, het voorkomen van landbouwschade door dieren, berust de uitvoering bij de provincie. Een vrijstelling of ontheffing van de Ffwet kan alleen worden verleend ter voorkoming van belangrijke schade aan gewassen, vee, bossen, bedrijfsmatige visserij en wateren, als er geen andere bevredigende oplossing bestaat en indien naar het oordeel van GS geen afbreuk wordt gedaan aan een gunstige staat van instandhouding van de soort. Naast algemene ontheffingen per soort, die verleend worden aan de Faunabeheereenheid (FBE) en specifieke ontheffingen voor afzonderlijke bedrijven of bijzondere situaties, is er een landelijke vrijstelling door de minister van EZ en hebben GS een provinciale vrijstelling verleend voor een beperkt aantal soorten.

De ontheffingen Ffwet worden over het algemeen verleend aan de FBE op basis van het Faunabeheerplan. Individuele jagers en grondgebruikers kunnen hiervan gebruik maken, door het aanvragen van een machtiging bij de FBE. Daarnaast worden specifieke ontheffingen verleend aan natuurlijke of rechtspersonen, voor bepaalde

diersoorten onder bepaalde omstandigheden; de meeuwen bij olieopslagterminals in het Rotterdamse havengebied bijvoorbeeld.

2.2 Afbakening

Dit toezichtplan geldt in eerste aanleg voor de controles op naleving van de bepalingen uit de ontheffingen, verleend door GS, gericht op het verjagen van beschermde inheemse dieren met ondersteunend afschot. Bij niet naleving is over het algemeen sprake van overtreding van de algemene verbodsbepalingen uit de Ffwet. Daarnaast geldt dit toezichtplan voor het toezicht op de reguliere jacht op bejaagbare soorten, vastgelegd in de landelijke en provinciale vrijstellingen.

De bepalingen uit de ontheffingen hebben in het algemeen betrekking op het melden van de bestrijdingsactie, de inzet van preventieve middelen, het aantal geweren en het aantal te schieten dieren. Het overzicht bij 3.4 geeft weer welke artikelen uit de Ffwet en bepalingen uit de ontheffingen van belang zijn bij de controles.

Belangrijk voor een goede controle is dat deze goed wordt voorbereid. Voorafgaande aan de controle moet worden vastgesteld welke grondgebruikers c.q. jagers een bestrijding hebben gemeld via antwoordapparaat of e-mail. Daarbij is van belang om welke gewassen het gaat, voor welke diersoort de bestrijding is gemeld en tevens de vraag of de aangemelde percelen zich buiten (of binnen) de aangewezen foerageergebieden en Natura 2000-gebieden bevinden. Is dat laatste het geval dan zal de jager/grondgebruiker in het algemeen ook moeten beschikken over een vergunning Nbwet 1998.

2.3 Taken

De taken van OZHZ zijn:

1. *Controle op naleving van wet- en regelgeving*
Controle op naleving van de Ffwet en andere wetten, zoals genoemd in bijlage 1.
Controle verleende ontheffingen.
Overleg en samenwerking met handhavingpartners en andere betrokken instanties (OM, gemeenten, waterschappen, SBB, G.Z-H, ZHL, Vereniging Natuurmonumenten, Rijkswaterstaat, e.d.)
Regie in samenwerkingsverbanden met handhavingpartners.
Opsporingsonderzoek in het kader van strafrechtelijk optreden of op instigatie van politie/OM.
Oog- en oorfunctie voor de activiteiten waarvoor de minister bevoegd is.
2. *Strafrechtelijk of bestuursrechtelijk optreden*
Opstellen van bezoeksrapport en proces-verbaal ten behoeve van het Openbaar Ministerie.
Opstellen van bezoeksrapport en voorwaarschuwing.
Opstellen van hoorbrief en/of dwangsombeschikking door Bureau P&S.
Eventueel uitoefenen van bestuursdwang door Bureau P&S.
Opstellen van een bezoeksrapport en een advies aan het ministerie van EZ voor waargenomen overtredingen van activiteiten waarvoor de minister bevoegd is, eventueel gekoppeld aan strafrechtelijk optreden.

3. *Bijdragen aan ontheffingverlening en beleidsvorming.*
Bijdragen leveren aan de op te stellen ontheffingen, zowel in algemene zin als toegespitst op specifieke uitvoering- en handhavingaspecten.
Onderzoek instellen en onderzoek van de locatie van de aanvraag.
4. *Uitvoeren van inventarisaties en toetsen van overlast*
Verrichten van inventarisaties van de schadelijke soorten.
Verrichten en uitwerken van tellingen op en rond het grotere water en bij particuliere gebieden.
5. *Voorlichting en Beheer*
Verstrekken van informatie over regelgeving, zowel individueel als groepsgewijs.
Leveren van gegevens en bijdragen voor de vervaardiging van voorlichtingsmateriaal.
In kaart brengen van de overlast en advisering hierover.

3. UITVOERING

3.1 Voorbereiding door projecttrekker

Ieder Natura 2000-gebied en beschermd natuurmonument heeft een contact ambtenaar, die verantwoordelijk is voor verdeling van toezichtdichtheid en voortgang. De CA neemt niet alle controles voor eigen rekening, maar schakelt daarbij de collega's van team groen in en handhavingpartners. De CA neemt wel grofweg 50 % van het toezicht in de eigen gebieden voor eigen rekening. In principe doet de CA voor de eigen gebieden alle bijkomende zaken, zoals handhaafbaarheidstoets, klachten en meldingen en het ondersteunen bij het opstellen van beheerplannen.)

- Planning van uren op basis van Afdelingsplan en Uitvoeringsprogramma.
- Inventarisatie. Overzicht maken van verleende ontheffingen aan de Faunabeheereenheid en derden.
- Risicoanalyse. Risicomomenten bepalen met collega's en handhavingpartners. Denk aan habitattypen en - soorten, periode van het jaar, aandacht van de buitenwereld, klachten door burgers, economisch gewin, naleefgedrag.
- Prioriteiten bepalen. In een planning aangeven op welke momenten van het jaar, waarop en waar gecontroleerd moet worden. Dit afstemmen met collega's en handhavingpartners voor een goede verdeling van de beschikbare uren over het jaar.
- Planning opstellen. In maandrooster diensten plannen in afstemming met collega's en handhavingpartners. De geplande controledata worden opgenomen in Squit XO.

3.2 Uitvoering door iedere inspecteur

1. *Verleende ontheffingen checken*
afgegeven ontheffing
klachten / meldingen
brieven

registraties in Squit en BOAregistratie
afstemming intern en extern (handhavingpartners)
relevante wet -/ regelgeving.

2. Meldingen checken
antwoordapparaat
e-mail
Excel lijst met doorschrijvingen per diersoort.
3. *Prioriteiten bepalen* (wat, waar en hoe laat controleren: aandachtspunten).
4. *Controle*.

Algemene ontheffingen aan de FBE. Controle naar aanleiding van melding. Indien geen jagers worden aangetroffen in het veld, dan aanbellen bij grondgebruiker of opbellen naar de jager, die gemeld heeft. Indien melding is gedaan voor ondersteunend afschot op akkerbouwgewassen, vollegrondsgroenten en ingezaaid grasland bij de grondgebruiker navragen voor welke percelen ontheffing is aangevraagd. Nagaan of de schadebestrijding heeft plaatsgehad (wat de resultaten waren enz.). Nagaan of op dat moment wellicht elders gejaagd wordt, of dat ze bezig zijn met schadebestrijding. Dan alsnog controleren, mits relevant. Na controle mutatie vastleggen in BOAregistratie. Bij overtredingen brief en eventueel pv.

Specifieke ontheffingen. Bezoek aan gebieden met beheerder *zonder* eigen toezichthouders of particulier beheer; gemeenten, waterschappen, diverse grondeigenaren. Ingeval van particulier eigendom/beheer melden we ons bij de woning of het bedrijf. Bij afwezigheid van de beheerder, trachten we hem telefonisch te bereiken. Eventueel stellen we de beheerder kort van tevoren (telefonisch) op de hoogte van ons bezoek. Als het gaat om een gebied dat in beheer is bij gemeenten of waterschappen handelen we naar bevind van zaken. Vaak zullen we deze controles op eigen gelegenheid doen; als er sprake is van aannemers die werken in opdracht van gemeenten, waterschappen of particulieren, dan verzoeken we de opdrachtgever bij de controle te zijn. We melden ons altijd bij de uitvoerder ter plaatse of - bij zijn afwezigheid - telefonisch.

Geen beheerder. Bezoek aan gebied zonder beheerder of een gebied waar het toezicht aan OZHZ is uitbesteed (denk aan de Voordelta).

We doen het toezicht op basis van de jaarplanning en het werkrooster per kwartaal. We gaan daarbij zoveel mogelijk allianties aan met handhavingpartners. Overtredingen zullen over het algemeen aflopende delicten zijn, dus treden we strafrechtelijk op.

5. *Specifieke vergunningen.* Dan gaat het om natuurlijke of rechtspersonen. In die gevallen wordt de controle uitgevoerd als was het een (Wm)inrichting en dus wordt daarvan een bezoekrapport opgemaakt en volgt een brief.

6. *Handhavend optreden.*

Bij constatering van overtreding wordt opgetreden volgens de provinciale sanctiestrategie. Daarbij wordt de houding van de overtreder afgezet tegen de ernst van de gevolgen van de overtreding. Zie bijlage 1.

Algemene ontheffingen

Bij constatering van overtreding proces-verbaal aanzeggen of aangeven dat een bestuurlijke brief volgt. Persoonsgegevens vastleggen bij mutatie in BOAregistratie. Voorwaarschuwing of hoorbrief aan de desbetreffende grondgebruiker of jager. Bij overtreding door grondgebruiker doormelden aan de NVWA (verplichting op grond van cross-compliance). Terugmelding van de bevindingen aan de FBE. Bij algemeen voorkomende (of veelvuldige) overtredingen bestuurlijk of bestuursrechtelijk optreden jegens de FBE. Dit zal bijvoorbeeld het geval zijn bij niet voldoen aan de rapportageverplichtingen.

Specifieke ontheffingen

Voorwaarschuwing of hoorbrief (aankondiging dwangsom) aan de desbetreffende natuurlijke- of rechtspersoon. Het bestuursrechtelijk optreden is gericht op het ongedaan maken van de overtreding c.q. het ongedaan maken van de gevolgen van de overtreding. Daarnaast kan strafrechtelijk opgetreden worden als de houding van de overtreder en de ernst van de gevolgen daarom 'vragen'. Behalve als er sprake is van een 'incident, niet doelbewust begaan en gering van omvang.

Cross-compliance.

Bij overtredingen door grondgebruikers, in veel gevallen ontvangers van inkomenssteun vanuit Brussel, geldt de verplichting om de overtreding door te melden aan de NVWA. De geconstateerde overtreding kan leiden tot korting op de inkomenssteun, volgens een vastgelegde staffel (1%, 3%, 20%). De Dienst Regelingen van het ministerie van EZ doet de inhoudelijke beoordeling.

7. *Uitrusting*

Dienstauto (verplicht bij controle ontheffingen FBE)
Dienstkleding (verplicht bij controle)
Boa-insigne (verplicht op dienstkleding)
Laptop/tablet/pda
Telefoon/camera
Zaklamp, verrekijker, kaartmateriaal, navigatie, vogelboek
Formulier voor inbeslagneming
Zakken om in beslag genomen vogels te vervoeren.
Telefoonnummer (hulp)Officier van Justitie

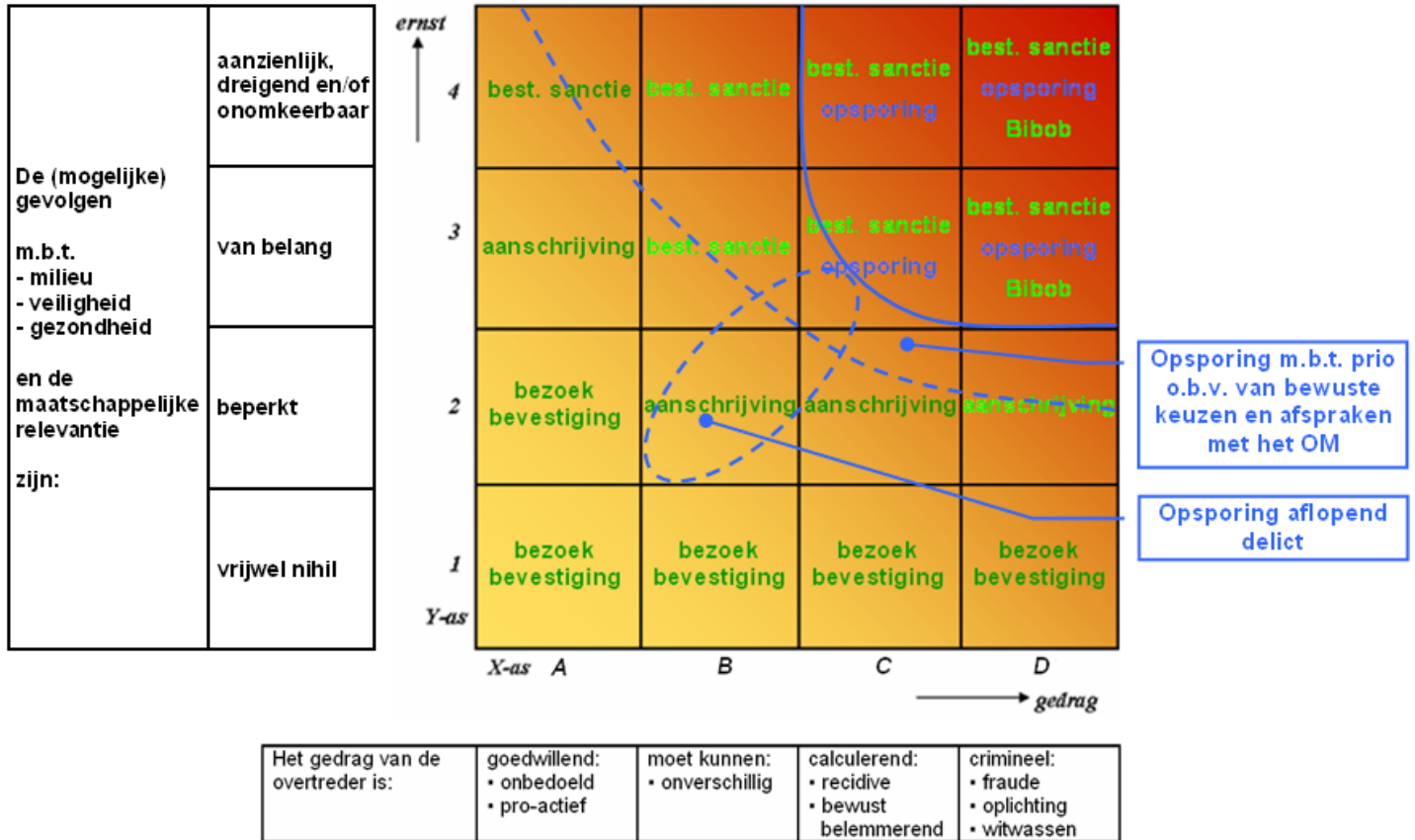
3.3 Rapportage (met Squit, WPW, Efficacy en Boaregistratie)

Muteren in Boaregistratie. Alle mutaties uit Boaregistratie printen en koppelen aan geplande controle in Squit. Tijdschrijven in Boaregistratie op het desbetreffende locatiedossier c.q. diersoort (zodra Boaregistratie dat toelaat) en Efficacy. Tijdschrijven op het locatiedossier van de diersoort waarover de constatering wordt gedaan.

Bezoekrapport en brief volgens de standaard die vastgelegd is in het Kwaliteitshandboek. Brief aanbieden via Docflow. Voorstel vervolgacties (afhankelijk van bevindingen en conform sanctiestrategie). Bezoekbevestiging (+) of voorwaarschuwing. Voorstel voor hoorbrief/dwangsom voorleggen aan de juridisch adviseur voor groen bij het Bureau P&s.

Bijlage 1 Sanctiestrategie provincie Zuid-Holland

Bijlage 2 Overzicht bepalingen Flora- en faunawet

	Omschrijving overtreding
Algemene verbodsbepalingen Ffwet	Het doden, verwonden, vangen, bemachtigen of met het oog daarop opsporen van dieren, behorende tot een beschermde inheemse diersoort (art 9)
	Opzettelijke verontrusten van dieren die behoren tot een beschermde inheemse diersoort (art 10)
	Het beschadigen, vernielen, uithalen, weg nemen of verstoren van nesten, holen, of andere voortplantings- of vaste rust- of verblijfplaatsen van dieren behorende tot een beschermde inheemse diersoort (art. 11)
	Het zoeken, rapen, uit het nest nemen te beschadigen of vernielen van eieren van dieren behorende tot beschermde inheemse diersoort (art 12).
	Het uitzetten van dieren (art. 14, eerste lid)
Algemene bepalingen uit ontheffingen Ffwet	Tonen van ontheffing en uitvoeringsformulier FBE
	Melding antwoordapparaat/ e-mail
	Inzet preventieve middelen
	Bepalingen m.b.t. aantal geweren, tijdstippen, aantal geschoten dieren
	Doden van overvliegende vogels
	Gebruik lokmiddelen
	Voldoen aan door de FBE gestelde regels
	Terugrapportage van grondgebruiker/jager aan FBE
Rapportageverplichting van FBE aan PZH	
Overige bepalingen Ffwet (Geen kerntaak voor provinciale inspecteurs, maar worden meegenomen als 'bijvangst'.)	Het dragen van een geweer in het veld door personen die niet voorzien zijn van een jachtakte en niet anderszins tot het dragen van een geweer ter plaatse gerechtigd zijn (art 16, eerste lid)
	In het veld bevinden zonder gegronde reden met een fret, een buidel of een kastval op gronden waarop men niet bevoegd is van die middelen gebruikt te maken voor de uitoefening van de jacht of voor beheer of schadebestrijding (art. 16 tweede lid)
	Niet voldoen aan de verplichting om te verhinderen dat dieren die onder toezicht staan in het veld dieren opsporen, doden, verwonden, vangen of bemachtigen (art 16 derde lid).
	Jagen met geweer zonder te voorzien te zijn van een jachtakte (art 38, eerste lid, onder a)
	Jagen met vogels zonder voorzien te zijn van een valkeniersakte (art38. Eerste lid, onder b)
	Jagen met een geregistreerde eendenkooi zonder te zijn voorzien van een kooikersakte (art 38. Eerste lid onder c)
	Het niet voorkomen van onnodig lijden van dieren ten gevolge van het beheer of schadebestrijding (art. 47 en 73)
	Het uitoefenen van de jacht in het veld met andere dan tot jagen toegestane middelen (art 50, derde lid)
	Door de houder van een jachtakte dragen van geweer, op gronde waarop deze niet tot gebruik van een geweer gerechtigd is (art. 51)
	Jagen in strijd met beperkingen waaronder krachtens artikel 46 de jacht geopend is (art. 53 eerste lid onder a)
	Jagen met andere dan geoorloofde middelen (art. 53 eerste lid, onder b)

Vangen of doden van dieren in een jachtveld dat niet voldoet aan voorgeschreven afmetingen en oppervlakte (art. 53, eerste lid, onder c en art 74, eerste lid, onder a).
Vangen en doden van dieren op zondagen, de nieuwjaarsdag en bepaalde feestdagen (art 53, eerste lid, onder d en artikel 74, eerste lid onder b).
Vangen of doden van dieren op begraafplaatsen (art 74 eerste lid, onder c)
Jagen tussen zonsondergang en zonsopkomst (art. 53, eerste lid, onder f)
Jagen als de grond bedekt is met sneeuw (art. 53, eerste lid, onder g)
Jagen op wild dat zich bevindt in of in de nabijheid van wakken of bijten in het ijs (artikel 43 eerste lid, onder i)
Jagen op wild dat als gevolg van onvoldoende bevedering niet in staat is om te vliegen (art. 53 eerste lid, onder j)
Het jagen van binnen een straal van 200 meter rond plaatsen waar voer of aas is of wordt verstrekt met als oogmerk wild te lokken (art. 53, eerste lid, onder l)
Jagen met geweer binnen de bebouwde kommen der gemeenten en in de onmiddellijke aan die kommen grenzende terreinen (art. 53, eerste lid, onder m).
Jagen vanaf of vanuit een motorrijtuig dan wel een ander voertuig (art.53, eerste lid, onder n)
Jagen vanaf of vanuit een vaartuig (art. 53, eerste lid, onder o)
Jagen vanuit een luchtvaartuig (art.53, eerste lid, onder p)
Drijfjacht op hoefdieren (reeën damherten, edelherten en wilde zwijnen) (art. 74, PM)
Handelen in strijd met de bij een vrijstelling, ontheffing of vergunning gestelde voorschriften en beperkingen (art 79, tweede lid)

Vastgesteld datum: datum

Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid
Afdeling/bureau xxx